

Merre tart az új bv. törvény?

Kerekasztal-beszélgetés az új bv. kódexről

Kereken 25 év telt el azóta, hogy hatályba lépett a Bv. tvr., a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet. A jogszabály elavultsága ma már komoly alkotmányossági aggályokat is fölvet. Az Igazságügyi Minisztériumban időközben elkészült új törvényjavaslat tervezete, amelyről a szaktárca és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága vezető szakembereit kérdeztük. A kerekasztal-beszélgetés résztvevői: Dr. Tari Ferenc ny. bv. altábornagy*, Dr. Soós László főosztályvezető, beosztott bíró, az IM Büntetőjogi Kodifikációs Főosztályának vezetője, Dr. Huszár László bv. dandártábornok, a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának stratégiai és szervezetfejlesztési helyettese és Dr. Müller Anikó bv. ezredes, a BVOP Jogi Főosztályának vezetője voltak. A beszélgetést – a Börtönügyi Szemlét képviselve – Dr. Bodnár Lajos vezette. (A kerekasztal-beszélgetés szövege – rövidített formában – megjelent a büntetés-végrehajtás időszakos kiadványa, a Hírlevél 2004. évi 3. számában.)

BSZ: A sokszor módosított törvényerejű rendelet formailag megfelel a törvényesség követelményeinek, ha nem is adhat választ a büntetőpolitika valamennyi új kihívására. A Büntető Törvénykönyv tervezett reformjára figyelemmel azonban, nem volna célszerűbb „bevárni” az új bv. törvénnyel a Btk-t?

Dr. Tari Ferenc: Azzal kezdeném a választ, hogy e 25 évet megért törvényerejű rendelet alkotmányosságát lehet ugyan kritizálni, de nehéz elvitatni, hogy ez a tvr. a maga idején rendkívül korszerű jogszabály volt. Noha több mint 25 évet megért, s legalább 18 törvény módosította, legalább 130 szakaszához kellett hozányulni, az idők folyamán oly módon változott, hogy garantálta a végrehajtás törvényességét. Tagadhatatlan, a tvr. nem „szép” jogforrási forma, s mindenképpen törvényt kell alkotni, az Alkotmánybíróság nem egy alkalommal rámutatott, hogy a törvényerejű rendeletet is teljes erejű törvénynek tekintendő. Bár minden indoka megvan annak, hogy megváltoztassuk, a változtatás oka nem az, hogy nincs törvényi felhatalmazás, hogy ne volna törvényi alapja a büntetés-végrehajtásnak, hanem az, hogy egy sor olyan kérdés – amelyet korábban elegendő volt miniszteri rendeletben szabályozni – magasabb, törvényi szinten jelenjen meg. Kódex jellegű törvényt akarunk alkotni. Az elkészült törvényjavaslat ennek szellemében átfogja a végrehajtást, számos területen más törvényből is átemel olyan elemeket, amelyek a büntetés-végrehajtás részét képezik.

* A kerekasztal-beszélgetés idején az IM főcsoportfőnöke.

Dr. Soós László: Az a kérdés, hogy be kell-e várni az új Btk.-t vagy sem, hasonló jellegű dilemmákat vet föl, mint 1989-ben, az alkotmányozás idején. S a probléma azóta folyamatosan napirenden van. Ma is a többször módosított 1949. évi XX. törvény az alkotmányunk, jóllehet az alkotmányos törvények folyamatosan változnak. Ugyanez vonatkozik a bv. törvényre is. Formailag hatályban van az 1979. évi tvr., de tartalmilag a '93-as módosítást követően is komoly változások mentek végbe. A jelenlegi, mintegy 120 szakaszból álló bv. törvény helyett háromszáz szakasznyi terjedelmű az új jogszabály-tervezet. Az, hogy a közjogi rendszer megváltozott, kitűnik a jelenlegi tvr.-ből is, de azt hiszem nem szerencsés, hogy 2004-ben, illetve 2005-ben olyan törvényerejű jogszabály van hatályban Magyarországon, amelyben még szerepel a halálbüntetés végrehajtása alcím. Egyszerű kodifikációs és deregulációs munkát is végezhetünk volna, de nem ez a célunk. Az új törvényjavaslat mintegy összesöpri, összegyűjti mindazokat a területeket, amelyeket törvényben kell szabályozni. A bíróságok, ügyészségek büntetés-végrehajtási feladatai is helyet kaptak, egy egész fejezet foglalkozik az adatkezeléssel, az adatvédelemmel. Átkerül a szervezeti törvényből a lőfegyverhasználat, s a rendkívül módon szétaprózódott rendeleti szabályozásból is számos kérdést kell fölvenni törvényi szintre.

BSZ: Már a szabályozási célok kitűzésekor sem közömbös s hogy a jövőben miként alakul a börtönnépesség. Ez részben büntetőpolitikai, másrészt demográfiai kérdés. Tény, hogy európai összehasonlításban Magyarország „előkelő” helyen áll a szabadságvesztés büntetés alkalmazásában. Az Igazságügyi Minisztériumnak mindezt bizonyára mérlegelnie kell kodifikációs prognózisai felállításakor.

Dr. Soós László: Elsősorban a kérdés büntetőpolitikai oldalára reflektálnék. Az ismert, hogy a 2002. év végén született Btk. módosítás lényegében azt a szemléletet hozta vissza a büntető törvénykezés szintjén, amelyet '93-ban az akkori novelláris módosítás bevezetett. Ezen kívül született egy másik törvény is, amely nem volt ilyen látványos, de a büntetőpolitika irányait jól jelzi: a pártfogó rendszer átalakításával összefüggő törvénycsomagra utalok, amely magát a bv. törvényt s a Büntető Törvénykönyvet is érintette. Nem állítanám, hogy felét vagy a harmadát átírta volna, de ez a két törvény világosan jelzi azt az irányt, amerre az Igazságügyi Minisztérium büntetőpolitikája ebben a négy évben fejlődik. Amit úgy lehetne összefoglalni, hogy az alternatív, tehát a szabadságelvonással nem járó szankciókat kellene erősíteni. Álláspontunk szerint ezeknek a végrehajtási feltételeit kellene biztosítani, annak érdekében, hogy a bírának bizodalmuk legyen e szankciókat alkalmazni, s ne kelljen annyi embert szabadságvesztésre ítélni. Mert, amint erre a kérdés is utalt, európai vagy akár tágabb összefüggésben is, Magyarország ilyen szempontból meglehetősen krudélis.

BSZ: A tervezetből arra lehet következtetni, hogy az elítéltek rezsimekbe való besorolására nem kap szabad kezét a bv. Marad a hármas felosztás: fogház, börtön, fegyház. Ugyanakkor mégis differenciáltabb büntetés-végrehajtás képe rajzolódik ki. Erre a törvényelőkészítők szótárában megjelenő új fogalom, a klasszifikáció is utal.

Dr. Tari Ferenc: A jelenleg hatályos tvr. is lehetővé teszi a három fokozaton túl, a belső, kriminológiai szempontú csoportosítást. E tekintetben tehát, ha úgy tetszik, van a bv. részére törvényi felhatalmazás. Ugyanakkor a magyar büntönrendszer, a fizikai értelemben vett épületegyüttesek megjelenése, kicsit ellentmondásban van a jelenlegi három fokozattal. Hiszen pontosan tudjuk, hogy az elítélt populációk nem mindenben alkalmazkodnak e fizikai értelemben vett épületegyütteshez. Aki a napi gyakorlatot közelebbről ismeri, azaz a büntetés-végrehajtás dolgozói pontosan tudják, mennyire más a büntönfokozat mondjuk Balassagyarmaton, mennyire más körülmények között él ott egy elítélt, mint egy baracskai, egy állampusztai vagy egy pálhalmi fogvatartott.

BSZ: Mennyibe kerülhet a bv. reformja? Mit mutat egyrészt a büdzsé kiadási, másrészt a társadalom bevételi oldala?

Dr. Tari Ferenc: Maga a klasszifikáció nem igényel sok pénzt. Persze igényel személyzetet, technikai eszközöket, de ennek a költségvonzata nem olyan horribilis, mint egy új intézmény megépítése.

Dr. Huszár László: Valóban érdemes tisztázni, mi a klasszifikáció, ahhoz, hogy mérlegelni tudjuk, kell-e vagy nem – akár az adófizetők szempontjából is. Azt hiszem, könnyen belátható az a logikai gondolatsorozat, hogy a fogvatartottak esetében – pláne, ha szűkös források állnak rendelkezésre, mint ez általános – megtudjuk: egyrészt milyen rizikót, milyen kockázatokat jelentenek a rendszer számára, másrészt milyen szükségleteik vannak, amelyeket a rendszernek ki kell elégítenie. S miután ezeket az információkat összegyűjtöttük, az információkat értékelni kell. Ki kell választani a rendelkezésre álló eszköztárból azokat az intézkedéseket, kezelési formákat, amelyek a költségek szempontjából a leghatékonyabban alkalmazhatóak. A klasszifikáció tulajdonképpen ennek az ívnek az első két eleme. Rendezett szerkezetbe foglalt rendszere annak, hogy milyen információkat gyűjtünk be, milyen módszertannal, és azt hogyan értékeljük. Valóban, ha összehasonlítjuk az ezután alkalmazott programokkal, intézkedésekkel, akkor ez az olcsóbb része a dolognak. Nyilván nincs sok értelme „túlklasszifikálni”, túl sok információt begyűjteni, ha utána nem áll rendelkezésünkre a programok, egyéniesített intézkedések, rezsimek rendszere. Ha túl homogén a rezsimszisztemünk, nem tudunk differenciálni e döntés után, s nagyjából mindenkivel ugyanaz történik, mintha nem döntöttünk volna. Ha sikerül kidolgozni, és működőképesé tenni ezt a rendszert, biztos vagyok benne, hogy komoly szakmai előrelépés lesz.

Dr. Müller Anikó: Ha akarnánk se tudnánk megvárni az új Btk.-t. A gyakorlatban ugyanis annyi probléma, új kérdés merült fel, amelyre a jelenlegi szabályozás nem ad választ, hogy mindez nem fér el rendeleti szabályozásban. Alkotmányos követelmény, hogy az alapvető jogokat érintő kérdéseket törvényben kell szabályozni. Amiért viszont ezen túlmenően még érdemes lett volna megvárni az új Btk.-t, az az elvárásunk tulajdonképpen meghiúsul. Ugyanis mi azt szeretnénk volna, ha a szabadságvesztés egységes szabályozást nyer a Btk.-ban, s a bv. törvénybe kerülnek a rezsimszabályok. Úgy tűnik, ez a vita eldőlt, maradnak a jelenlegi

fokozatok. S ilyen körülmények között a bv. törvényben kell rendezni ezt a kérdést. Már az összbüntetés lehetőségének a szűkülése szinte kezelhetetlenné tette a végrehajtás során az ügyeket. A jelenlegi szabályozás az egységes szabadságvesztésre készült. Beépítettünk mesterséges elemeket, mint a szabadságvesztés megszakítását, s ezzel a folyamatok a fogvatartott számára is gyakran áttekinthetlenné váltak. Így például a több szabadságvesztés büntetés egymás utáni végrehajtása.

BSZ: A törvényjavaslat indokolása is hangsúlyozza, hogy a börtönnek nyitottnak kell lennie a társadalom felé. Bár a büntetőpolitika iránya e jogok tágítása felé mutat, nem lenne érdektelen megvonni a fogvatartás alatt érvényesülő, illetve korlátozandó jogok egyenlegét.

Dr. Müller Anikó: A szabályozás logikája az, hogy valamennyi elítélt azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik. Tehát az Alkotmányból fakadó jogait azonosan szabályoznánk. S mindaz, ami ezen túlmutató kedvezmény, az kerülne a rezsim-szabályok közé.

Dr. Soós László: A nyitottság és számos más progresszív elv érvényesül, de attól a szabadságvesztés szabadságvesztés marad. Tehát a klasszikus jogok, illetve jogkorlátozások most is megvannak. Hiszen, mint kiderült, az új Btk.-ra nem tudunk várni, a hatályos Btk. pedig úgy szól, hogy a fogvatartott elveszti személyes szabadságát, s a fogvatartás kiterjed a közügyektől eltiltással összefüggő jogokra. Csak két olyan példát említenék, amelyről az utóbbi négy-öt ében derült ki, hogy rendelkezni kell. Az egyik az egészséggel összefüggő betegjogok. Az egészségügyi törvénnyel nemigen harmonizál a jelenlegi szabályozás. A másik a fegyverhasználat kérdése. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság nemrégiben, ha nem is a bv. tekintetében, döntött, meghatározó jelleggel. S az hogy a tervezet terjedelme 300 szakasz lett, nem véletlen. Ugyanis nem szabad elfelejteni, jelenleg is úgy szól a hatályos jogalkotási törvény, hogy a büntetés-végrehajtást törvényben kell szabályozni. Az alkotmánybírói gyakorlat értelmében ez azt jelenti, hogy nem elegendő a törvényben generális felhatalmazást adni a végrehajtási rendeletre.

BSZ: A taláros testület csak a rendőrségről szóló törvény fölött tört pálcát. Lássuk feketén-fehéren: a büntetés-végrehajtás háza táján mi a tényleges jogi helyzet? Sarkítva a kérdést: fogolyszökés esetén érvényben van-e a „tűzparancs”?

Dr. Soós László: A hatályos törvény alapján az Alkotmánybíróság kimondta a rendőrségi törvény vonatkozó rendelkezésének a megsemmisítését, de a 1995. évi CVII. törvényben az inkriminált szabály még benne van. Amikor a rendszert kialakítottuk a tervezetben, már figyelembe vettük az Alkotmánybíróság újabb határozatát.

BSZ: Az információs technológia rohamos fejlődéséből adódó új adatvédelmi kérdésekre térve, úgy érzik, e kihívásokra korszerű választ ad az új törvény?

Dr. Soós László: Ami az adatkezelést s az adatvédelmet illeti, ez a kérdéskör már '95-ben megjelent a szervezeti törvényben. Csakhogy most egy új bv. kódexet írunk, ezért nemcsak a bv. szervezet által kezelt adatokkal kell foglalkozni, hanem az összes elítélt, vagy felmentett, illetve kényszergyógykezelt, előzetes letartóztá-

tásban lévők adataival. S összhangban kell lennie mindazon személyek adatkezelésének, akik a törvény hatálya alatt állnak.

BSZ: A gyermek-anyakörletet felállításra fontos és humánus intézkedés volt. Ugyanakkor rögtön fölvet egy sereg adatkezelési dilemmát. Arról nem is szólva, hogy a fogvatartott szülői felügyeleti joga a hatályos törvény erejénél fogva szünetel...

Dr. Soós László: Megkérdeztük a minisztérium családjogi szakembereit, akik azt mondták: önmagában ezt így fölösleges bevinni a bv. törvénybe, hiszen a Családjogi törvény is tartalmaz egy generálklauzulát arra, hogy a szülői felügyeleti jog mikor szünetel s mikor nem. Másrészt csak azért, mert a delikvens adót csal, vagy sikkasztott, hűtlenül kezelt, elkövetett egy gazdasági bűncselekményt, netán közlekedési bűncselekmény miatt fogházban tölti a szabadságvesztést, fesszük meg a jogától, attól hogy gyermekével találkozzon, és irányítsa az életét? Azokból az alapelvekből, amelyeket leírtunk, épp az ellenkezője következik.

Dr. Müller Anikó: A jelzett jogi anomáliák ellenére támogatjuk például a családdal, a gyermekekkel való kapcsolattartást, az anyát bevonjuk a döntésbe. Ezek napi problémák a büntetés-végrehajtás számára. Úgy gondolom, az új bv. kódex olyan speciális törvény, ahol a módosuló jogok között helyet kaphatnak az említett kérdések is.

Dr. Soós László: A kívülállók által kevésbé ismert, hogy a büntetés-végrehajtási jog mennyire összetett. De tudni kell, hogy az egyesülési és a gyülekezési jog, a sztrájkjog gyakorlásáról az Alkotmány szerint kétharmados törvényt kell hozni. Következésképp az előkészítés alatt álló bv. kódexben formailag alkotmánysértő volna szabályozni olyat, amire az egyesülési és a gyülekezési törvény nem ad felhatalmazást.

BSZ: Nem anakronizmus-e, hogy változatlanul papír alapú lelevelezésben gondolkodik az új törvény, miközben a világ már elektronikus úton levelezik?

Dr. Tari Ferenc: Ez utóbbit a büntetés-végrehajtás területén szerintem ma két dolog is kizárja. Egyrészt a technikai, másrészt az anyagi feltételek hiánya. Nem tudom elképzelni, hogy a következő néhány évben minden zárkában ott lesz egy számítógép és Internet-csatlakozás, hogy elektronikus levelezést folytassunk. Másrészt az Internet-hozzáférés bizonyos szempontból akár biztonsági kérdéssé is válhat. Ezzel nem arra utalok, hogy az Interneten hogyan lehet, teszem azt, bombát gyártani. De tudomásul kell venni, hogy igenis vannak biztonsági elemei az Internetnek, s a világ egyetlen részén sem láttam büntetés-végrehajtást, ahol minden zárkában korlátlanul lenne számítógép. Sőt, csak egy-két helyen fordul elő, hogy valaki kivételesen munkát végezhet a számítógépén. De ha semmilyen eszmei vagy jogi akadálya nem lenne, akkor is elképzelhetetlen, hogy ez rövid távon megvalósuljon. Marad tehát a klasszikus és hagyományos levelezés. Ez ténylegesen korlátlan. Hosszú évek óta így szabályozza a törvény.

Dr. Huszár László: A törvény szándéka a szabadság elvesztése. Ha viszont valaki virtuálisan az Interneten keresztül minden társadalmi funkcióját gyakorolhatja, mondjuk távmunkát végez, például egy újjélandi cégnek, s rendes fizetést kap,

ezzel voltaképp relativizáltuk a szabadságvesztését. S ez egyértelműen köthető ahhoz, hogy kinek mennyi pénze van. Mert aki meg tud venni, s be tud hozni, mondjuk egy saját laptopot, egy mobiltelefonnal, s megfelelő kiegészítővel, kommunikálni tud az Interneten. Ez annyira kiélezné a társadalmi különbségeket a fogvatartottak között, hogy a szegénység és a gazdagság egy új dimenzióban jelentkezne. Ami, azt hiszem, az amúgy létező biztonsági kockázatokon túl, a szabadságvesztés üzenetébe sem férne bele. Azt nem tudom, hogy 20–25 év múlva miként fog jelentkezni ez a kérdés. Remélem, a készülő bv. kódex még akkor is hatályban lesz, de módosításával talán ez a kérdés is kezelhető. A lezajlott információrobbanás ellenére, ma még a magyar társadalomban, s azon belül a fogvatartotti társadalomban még annyira sem jelentkezik ez megoldható kérdésként. Egyébként más országokban sem. Ami a büntetés-végrehajtási gyakorlatot illeti, az európai országokban az Internet és az azzal egyre szorosabban összefüggő mobiltelefon is egyértelműen a tiltólistán van. Természetesen eleve más megítélés alá esnek egyes szűk oktatási funkciók. Például a távoktatás keretében a magyar fogvatartottak is használnak Internetet a szirmabesenyői bv. intézetben.

BSZ: A börtönévek, mondják, nem számítanak a nyugdíjba. A jogalkotási reform küszöbén azonban időszerű a kérdés: hogyan alakul az elítéltek társadalombiztosítási jogállása?

Dr. Tari Ferenc: Nem tudnék példát találni, Lengyelországon kívül, ahol az elítélt által végzett munka a biztosított körbe tartozna. Megvannak a szabadságvesztéssel járó joghátrány okai. Gyakran elfelejtjük, hogy bár az elítéltek egy része munkát végez, az elért eredmények messze elmaradnak a szokásos munkavégzési normáktól. Épp ezért ezt minden országban elsősorban szociális kérdésként kezelik. Adott esetben egy szabaduló elítélt nem azért fog valamilyen ellátást kapni, mert ő biztosított, hanem azért, mert egy szociális rendszeren belül létezik egyfajta ellátás mindenki számára. Hatásvizsgálatokat végeztünk, ami azt mutatja: ha jelenlegi társadalombiztosítási szabályok szerint kellene ezt végrehajtani, nyilván tartani, levonni, ez évente mintegy 5 milliárdjába kerülne az országnak. Nem hiszem, hogy ezt a társadalom kitörő örömmel fogadná, sőt, meggyőződésem, hogy nagy ellenérzést váltana ki.

BSZ: A munka világot elhagyva, további érzékeny ponthoz érkezünk, s ez a tájékoztatás. Meglátásuk szerint kiforrott-e a sajtójogi szabályozás? A javaslat értelmében a „Az elítélt sajtó útján történő nyilatkozattétele a nemzetbiztonság védelme, bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, államtitok közlésének megakadályozása, valamint az intézet rendje és biztonsága érdekében korlátozható.” A közzétételhez pedig az országos parancsnok engedélye szükséges, s a döntéssel szemben a bírósági jogorvoslati utat is megnyitnák.

Dr. Soós László: Tekintettel arra, hogy ez egy tervezet, amelyet kiküldtünk szakmai egyeztetésre, így nem mondható el, hogy minden elemében kiforrott. E beszélgetés időpontjában még hátra van az államigazgatási egyeztetés, az hogy a kormány elfogadja a törvényjavaslatot, s betérjesszük az Országgyűléshez. De azt megerősíthetem, hogy az új bv. törvény szélesítené a bírósághoz fordulás jogát.

Dr. Huszár László: A törvényjavaslatban körvonalazott konstrukció alapvetően jó és működőképes. De azon túl, hogy a nyilatkozatot ki és milyen okokból korlátozhatja, fontosnak érzem a nyilatkozattétel fogalmát kooperatív elemeinek további tisztázását. Ha például egy fogvatartott az ügyével kapcsolatban, a büntetés-végrehajtással, a bv. eljárásával kapcsolatban kritikát – ad absurdum: dicséretet – fogalmaz meg, az nyilvánvalóan egy nyilatkozat. Ellenben az én fogalmaid szerint a nyilatkozattétel fogalmába nem fér bele az, amikor egy újságíró, egyfajta üzleti vállalkozásként a fogvatartotthoz hosszú időn keresztül bejár, elmesélteti az életét, hogy arról írjon egy könyvet. S jelenleg e kettő között csak eseti mérlegelessel tudunk különbséget tenni, nem érzem biztosnak a jogszabályi hátteret.

Dr. Tari Ferenc: Számomra szimpatikus a német szabályozás, ahol valamenyi tartományban egységesen rendezték a kérdést, s azt mondták: az elítélt nem kovácsolhat tőkét a bűncselekményéből. S gondolom, másokat is kifejezetten zavar, ha a „szászhalombattai rém” vigyorog rájuk a címlapon... Ám félreértés ne essék, messze egyetértek azzal, ha a börtönök nyitottságáról beszélünk, s abban az is benne van, hogy az elítélt is mondhat, mondjon véleményt a végrehajtásról! Még kritikai véleményt is, s jelenjen meg e kritika valahol. De valahol meg kellene húzni a határt is a jó ízlés, mások jogos érdekei, ha úgy tetszik érzelmei védelmében.

BSZ: Önmagában a korlátozás nem jogellenes, a cél az, hogy e korlátozás alkotmányos és arányos legyen. De e közben a lehetőségeket a bulvársajtó inkább tágítani igyekszik. A büntetés-végrehajtást esetenként olyan „szafari-parknak” tekintik, ahol nagyvadakat (alkalmasint médiasztrárok) kaphatnak kameravégre...

Dr. Müller Anikó: Vannak már európai bírósági döntések is, amelyek kimondják, hogy nem feltétlenül jelent korlátozást, ha mindezt nem engedjük. Az írásban, levelezés útján történő interjúkészítést igen, de a szereplést nem feltétlen.

BSZ: A sajtó-engedélyezési gyakorlat is alapvető változás elé néz. Az Igazságügyi Minisztériumban kidolgozott törvényjavaslat szerint a jövőben formális határozatot kell hozni a fogvatartotti nyilatkozatról. Elutasítás esetén pedig megnyílik út a bírósági felülvizsgálatra, a jogorvoslati lehetőségére, a határidőre is figyelmeztetni kell.

Dr. Soós László: Ha nem is pontosan ebben a körben, ahogy a törvény tervezete tartalmazza, mindenképpen erősítjük a döntések formalizmusát. Másrészt a jelenleginél sokkal szélesebb körben kívánja a törvény érvényesíteni a bírósághoz fordulás jogát, de nem csupán a sajtó vonatkozásában.

BSZ: Kulcskérdés, hogy a bv. szervezet felkészült-e az új törvényi kritériumok befogadására.

Dr. Tari Ferenc: Nekem az a véleményem, hogy a kodifikátorok, együttműködve a gyakorlati szakemberekkel, arra törekednek, hogy egy végrehajtható törvény szülessen. Mintegy háromszáz szakaszos jogszabály készül, s ez önmagában is indokolja, hogy komoly felkészülési szakasz kövesse a törvény megjelenését. Bár ezt párhuzamosan is lehet végezni, intenzív szakasza igazán csak akkor kezdődhet, ha az Országgyűlés elfogadta a törvényt. Az őrségtől kezdve, a parancsnokig bezárólag mindenkinek meg kell tanulni a jogszabályt, amelynek hihetetlenül

sok új eleme van. Egy régóta tartó folyamat fontos állomásához érkezünk, s bizony nem lesz könnyű és egyszerű ezt mindenkivel megértetni. A változó szellemiséget is el kell sajátítani, hogy a klasszifikáció a gyakorlatban eredményesen működjön.

Dr. Huszár László: Társadalmi szinten a törvény bevezetésének költségei nem egetrengetőek, bár a mi szintünkön elég komoly tételek. Mindaz, amit a jogszabály közvetlenül vagy közvetve feltételez, számunkra nagyon fontos, s jelen pillanatban meghatározó kérdés az is, hogy a szükséges források milyen ütemben állnak rendelkezésre. A másik lényeges elem, hogyan tudjuk még differenciáltabb tartalommal megőlni a kezelési fázist, ami szintén forrásigényes terület. Komoly szakmai előrelépés, hogy a tervezet nem csupán új elemeket hoz, de a régi elemeket is új szerkezetben rakta össze. Az új bv. kódex számos szakmai kérdést is sinre tesz, tisztáz. Igen fontos, hogy ennek a peremfeltételei hogyan fognak megvalósulni. Nyilvánvaló, egy 140–150 százalékos túlsúlyfólttság mellett a vázolt szakmai munkának az esélyei sokkal rosszabbak, mint akár 120–130 százalékon.

Dr. Müller Anikó: Párhuzamosan elkészítjük a törvény végrehajtási rendeletét, amit már át is tekintettünk, de amíg nincs végleges normaszöveg, nem tudjuk ezt kidolgozni. Ezt követi majd a személyi állomány képzése. Ami a finaciális kérdéseket illeti, az igazán nagy tétel nem is az új törvénnyel kapcsolatos, hanem a főrőhely bővítése. Vissza kell térni olyan kérdésekre is, hogy célszerű-e a mozgás-tér-normát törvényben rögzíteni, vagy pedig nem, ha már nyilvánvaló, hogy nem tudjuk betartani. Ez ügyben már perek is indultak. Lényegesnek tartom, hogy az egyeztetések nyomán jó törvény szülessen, olyan kódex, amit a személyi állomány is „szeret”, s jól tud alkalmazni. Amelyből mindenki választ kaphat azokra a kérdésekre, amelyek az elmúlt években fölvetődtek. De ami nem kevésbé lényeges szempont, hogy olyan törvény szülessen, amelynek végrehajtása során a fogvatar-tottak is érzik: van lehetőségük az előre jutásra, s a rendszer a felelősségtudatukat is jobban felébreszti.